

Волинський національний університет
імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

Ірина ЦИМБАЛЮК

ІНКЛЮЗИВНА ЕКОНОМІКА

методичні рекомендації до практичних занять

Луцьк
2024

УДК 330.59:364 +378(076.5)

Ц 38

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № __ від «__» _____ 2024 р.).

Рецензент:

д.е.н. Павліха Н. В., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин і управління проектами Волинського національного університету імені Лесі Українки

Цимбалюк І. О.

Ц 38 **Інклюзивна економіка:** методичні рекомендації до практичних занять. Для здобувачів освіти спеціальності 051 Економіка, за освітньо-науковою програмою Економіка сталого розвитку / Ірина Олександрівна Цимбалюк. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2024. – 83 с.

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Інклюзивна економіка» є складовою частиною нормативно-методичного забезпечення навчального процесу для підготовки докторів філософії галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка, за освітньо-професійною програмою Економіка сталого розвитку. У методичному виданні подано перелік питань для опрацювання, Питання для самоперевірки знань, тестові завдання, задачі та перелік рекомендованих джерел інформації.

Рекомендовано здобувачам освіти економічних спеціальностей денної та заочної форми навчання.

УДК 330.59:364 +378(076.5)

© Цимбалюк І.О. 2024

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2024

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Навчально-тематичний план.....	8
Тема 1. Генезис теорії інклюзивного розвитку.....	10
Тема 2. Сутність інклюзивної економіки та її значення для досягнення сталого розвитку.....	16
Тема 3. Європейський досвід розвитку інклюзивної економіки в умовах сталого розвитку.....	22
Тема 4. Концептуальні засади розвитку інклюзивної економіки.....	31
Тема 5. Методичні підходи до оцінки інклюзивної економіки та її впливу на досягнення перспектив сталого розвитку.....	37
Тема 6. Зміст, форми та методи системи регулювання доходів населення.....	46
Тема 7. Методичні підходи до аналізу доходів населення.....	53
Тема 8. Інклюзивний ринок праці як чинник соціальної рівності та економічного розвитку.....	60
Тема 9. Соціальна політика у підтримці інклюзивної економіки та рівності.....	66
Тема 10. Система соціального захисту населення в умовах інклюзивної економіки.....	73
Рекомендована література та джерела.....	79

ВСТУП

Розвиток сучасного світу потребує нових підходів до вирішення економічних та соціальних проблем, що обумовлює важливість забезпечення сталого розвитку та соціальної справедливості шляхом переходу до інклюзивної економіки. Інклюзивна економіка, як сучасна парадигма соціально-економічного розвитку, орієнтована на залучення всіх верств населення до економічної діяльності, створення рівних можливостей для всіх громадян, незалежно від їхніх соціальних, економічних або фізичних обмежень.

Дисципліна «Інклюзивна економіка» є невід'ємною частиною підготовки докторів філософії зі спеціальності 051 Економіка за освітньо-науковою програмою «Економіка сталого розвитку». Вона має на меті сформуванню у здобувачів знання та навички, необхідні для аналізу, розробки та впровадження політик та стратегій, спрямованих на створення інклюзивного економічного середовища.

Методичне видання для практичних робіт з дисципліни «Інклюзивна економіка» призначене для забезпечення систематичної та ефективної підготовки здобувачів до розв'язання складних і багатоаспектних завдань інклюзивного розвитку. Воно включає практичні завдання, кейси та аналіз ситуацій, що дає можливість глибше зрозуміти основні концепції та підходи інклюзивної економіки.

Виконання практичних робіт сприятиме формуванню у здобувачів критичного мислення, аналітичних здібностей та практичних навичок, необхідних для розробки та реалізації інклюзивних економічних стратегій. Особлива увага приділяється міждисциплінарному підходу, що інтегрує знання з різних сфер економічної науки для досягнення сталого та справедливого розвитку.

Це видання стане корисним інструментом для студентів та викладачів, які працюють у сфері економіки сталого розвитку, а також для всіх, хто цікавиться проблемами інклюзивності та соціальної справедливості в сучасному світі.

Метою дисципліни є надання здобувачам освіти комплексних знань і навичок у сфері інклюзивної економіки, спрямованих на забезпечення сталого розвитку та соціальної справедливості. Основні завдання включають вивчення теоретичних основ інклюзивної економіки, ознайомлення з національними та міжнародними політиками і програмами, спрямованими на забезпечення інклюзивного економічного зростання, розробку інклюзивних економічних стратегій та методів їх впровадження, оцінку соціально-економічного впливу інклюзивних політик та програм, виконання практичних завдань та кейсів для набуття навичок розробки та реалізації інклюзивних економічних проектів, а також інтеграцію знань з різних галузей для комплексного розгляду проблем інклюзивного розвитку.

Здобувачі освіти, які успішно вивчають цю дисципліну, здатні аналізувати основні концепції та моделі інклюзивної економіки, розуміти значення інклюзивного економічного розвитку для забезпечення соціальної справедливості та сталого розвитку, аналізувати економічні та соціальні показники для оцінки рівня інклюзивності економіки, проводити критичний аналіз ефективності інклюзивних економічних політик та програм, оцінювати соціально-економічний вплив інклюзивних заходів на різні групи населення, розробляти інклюзивні економічні стратегії та проекти, використовувати методи та інструменти для впровадження інклюзивних політик на різних рівнях управління, застосовувати міждисциплінарний підхід для вирішення комплексних завдань інклюзивного розвитку.

3. Результати навчання (Компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі інклюзивної економіки, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Фахові компетентності (ФК)

ФК1 Здатність до критичного освоєння наукових досягнень сучасної економічної думки, за різноманіттям економічних явищ і процесів виявляти загальні тенденції і закономірності функціонування господарських систем.

ФК4 Здатність генерувати нові інноваційні ідеї та підходи, оцінювати і виявляти перспективи подальших економічних досліджень.

ФК5 Вміння здійснювати кваліфіковані наукові дослідження в галузі економіки, здобувати наукові результати, що містять нове знання та мають практичну значущість для усталеного розвитку національної економіки України та її окремих підсистем.

ФК6 Здатність використовувати понятійно-категоріальний апарат та методологічний інструментарій сучасної економічної теорії для ідентифікації та ефективного вирішення актуальних економічних проблем, завдань сталого розвитку.

ФК7 Здатність виявляти, формулювати та розв'язувати економічні проблеми в широкому міждисциплінарному контексті.

ФК8 Уміння застосовувати базові математичні методи, системи та інформаційні технології для моделювання економічних об'єктів і процесів та оптимального вирішення на цій підставі різноманітних завдань в економіці.

ФК11 Здатність виявляти нові перспективні напрями наукових розвідок, проводити самостійні дослідження комплексних соціально-економічних проблем та оприлюднювати їх результати у вигляді завершених наукових праць.

Програмні результати навчання

ПРН1 Формулювати з нових дослідницьких позицій загальну методологічну базу власного наукового дослідження, обґрунтовувати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя.

ПРН3 Демонструвати системність наукового світогляду та загального культурного кругозору, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері економіки, соціальних та поведінкових наук і на межі предметних галузей знань, дотримуватись професійної етики у професійній, науковій, освітній та педагогічній діяльності; цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність, виявляти можливі гендерні та інші проблеми

ПРН11 Формулювати нові гіпотези та наукові проблеми у сфері економіки, пропонувати належні підходи та методи їх перевірки; демонструвати навички планування, проведення та впровадження спеціальних наукових досліджень; управління науковими проектами та складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

ПРН10 Знання Ефекти Відповідний код критерію Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, аналізу інформації про соціально-економічні явища та процеси на рівні окремих суб'єктів господарювання.

ПРН15 Знати сучасний парадигмальний контекст еволюції світової економічної науки та філософії сталого розвитку, самостійно розробляти управлінські рішення з урахуванням чинників невизначеності для досягнення перспектив сталого розвитку.

ПРН16 Знати сучасні методології розроблення стратегії економічного зростання та розвитку, інклюзивної економіки; надавати рекомендації щодо оптимального використання обмежених ресурсів для досягнення сталого розвитку та інклюзивного зростання.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												Форма контролю / Бали
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
го	л	п	лаб	конс.	с.р.	го	л	п	лаб	конс.	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1.													
Тема 1. Генезис теорії інклюзивного розвитку	12	2	2		1	7	12	1			2	9	Опитування, тести, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 балів.
Тема 2. Сутність інклюзивної економіки та її значення для досягнення сталого розвитку	12	2	2		1	7	12	1			2	9	Опитування, тести, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 балів.
Тема 3. Європейський досвід розвитку інклюзивної економіки в умовах сталого розвитку	12	2	2			8	12	1	1		1	9	Усне опитування, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 балів.
Тема 4. Концептуальні засади розвитку інклюзивної економіки	12	2	1		1	8	12	1	1		1	9	Опитування, ситуаційні завдання. Макс. оцінка 4 балів.
Тема 5. Методичні підходи до оцінки інклюзивної економіки та її впливу на досягнення перспектив сталого розвитку	12	2	1		1	8	12	1	1		1	9	Усне опитування, тести. Макс. оцінка 4 балів.
Разом за ЗМ1	60	10	8		4	38	60	5	3		7	45	Тести в Тімс, 30 балів

Змістовий модуль 2.													
Тема 6. Зміст, форми та методи регулювання доходів населення	12	2	2			8	12	1			2	9	Усне опитування, тести, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 балів.
Тема 7. Методичні підходи до аналізу доходів населення	12	2	1		1	8	12	1	1		1	9	Усне опитування, тести, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 балів.
Тема 8. Інклюзивний ринок праці як чинник соціальної рівності та економічного розвитку	12	2	1		1	8	12	1	1		1	9	Усне опитування, тести, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 балів.
Тема 9. Соціальна політика у підтримці інклюзивної економіки та рівності.	12	2	1			9	12	1	1		1	9	Усне опитування, тести, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 балів.
Тема 10. Система соціального захисту населення в умовах інклюзивної економіки	12	2	1			9	12	1	1		1	9	Усне опитування, тести, ситуаційні завдання. Максимальна оцінка 4 балів.
Разом за ЗМ2	60	10	6		2	42		5	3		7	45	Тести в Тімс, 30 балів
Усього годин	120	20	14		6	80	120	10	6		14	90	100

Тема 1. Генезис теорії інклюзивного розвитку

Питання що виносяться на семінарське заняття

1.1. Історичні передумови виникнення теорії інклюзивного розвитку

1.2. Ключові концепції та підходи в теорії інклюзивного розвитку

1.3. Еволюція теорії інклюзивного розвитку у контексті глобальних змін

1.4. Вплив теорії інклюзивного розвитку на сучасні економічні дослідження

Контрольні питання

1. Які основні історичні етапи сприяли формуванню теорії інклюзивного розвитку?

2. Які ключові концепції відображають сутність інклюзивного розвитку, згадані в матеріалі?

3. Назвіть принаймні три роботи відомих економістів, які внесли вагомий внесок у розвиток теорії інклюзивного розвитку.

4. Які фактори впливають на еволюцію теорії інклюзивного розвитку у контексті глобальних змін?

5. Які зміни в економічному підході відбулися через вплив теорії інклюзивного розвитку на сучасні економічні дослідження?

6. Яким чином концепція «спільного зростання» відрізняється від традиційних економічних підходів?

7. Як визначається «сталий розвиток» згідно з доповіддю Брундтландської комісії?

8. Які основні сучасні виклики, зазначені в тексті, впливають на теорію інклюзивного розвитку?

9. Які методи дослідження соціального включення запропоновані в матеріалі?

10. Що ви розумієте під «інклюзивним ринком праці» та як він пов'язаний з концепцією інклюзивного розвитку?

Тести

1. *Який економіст заклав основи класичної економічної теорії?*

- А) Джон Мейнард Кейнс
- Б) Пол Коллієр
- В) Адам Сміт
- Г) Жозеф Стігліц

2. *Хто підкреслив роль держави у забезпеченні повної зайнятості та соціального захисту?*

- А) Адам Сміт
- Б) Джон Мейнард Кейнс
- В) Дуглас Норт
- Г) Тома Пікетті

3. *Яка доповідь визначила концепцію сталого розвитку в 1987 році?*

- А) Доповідь Стерна
- Б) Доповідь Брундтландської комісії
- В) Доповідь Пікетті
- Г) Доповідь Стігліца

4. *Хто наголосив на важливості інвестицій у людський капітал?*

- А) Гері Беккер
- Б) Ерік Бриньольфссон
- В) Джеффри Сакс
- Г) Пол Кругман

5. *Що підкреслює концепція «спільного зростання»?*

-
- А) Екологічну стійкість
 - Б) Рівномірний розподіл вигод
 - В) Автоматизацію та цифровізацію
 - Г) Інституційний розвиток

6. *Який з цих факторів є викликом для інклюзивного розвитку?*

- А) Глобалізація
- Б) Природний приріст населення
- В) Зростання ВВП
- Г) Інноваційні технології

7. *Які економісти досліджували вплив автоматизації на ринок праці?*

- А) Пол Коллієр та Жозеф Стігліц
- Б) Ерік Бриньолфссон та Ендрю МакАфі
- В) Джеффри Сакс та Дуглас Норт
- Г) Гері Беккер та Тома Пікетті

8. *Яка концепція зосереджується на екологічних аспектах економічного розвитку?*

- А) Концепція «спільного зростання»
- Б) Економіка участі
- В) Сталий розвиток
- Г) Соціальна справедливість

9. *Що досліджує Індекс людського розвитку (ІЛР)?*

- А) Економічне зростання
- Б) Соціальне включення
- В) Рівень інвестицій
- Г) Екологічну стійкість

10. Який соціальний рух бореться з економічною нерівністю?

- A) Occupy Wall Street
- B) Green Peace
- B) World Trade Organization
- Г) International Monetary Fund

11. Яка робота Тома Пікетті аналізує проблеми нерівності?

- A) «Capital in the Twenty-First Century»
- B) «The Wealth of Nations»
- B) «The General Theory of Employment, Interest, and Money»
- Г) «The End of Poverty»

12. Які цілі визначають глобальні пріоритети у сфері економічного, соціального та екологічного розвитку?

- A) Цілі сталого розвитку (ЦСР)
- B) Цілі тисячоліття
- B) Програма розвитку ООН
- Г) Паризька угода

13. Яке поняття підкреслює важливість соціальних відносин та мереж?

- A) Соціальний капітал
- B) Людський капітал
- B) Економічний капітал
- Г) Фінансовий капітал

14. Що таке інклюзивний ринок праці?

-
- А) Ринок, де домінують великі корпорації
 - Б) Ринок з рівними можливостями для всіх працюючих
 - В) Ринок, орієнтований на технологічний прогрес
 - Г) Ринок, який регулюється виключно державою

15. *Хто з економістів досліджував роль інституцій у забезпеченні економічного зростання?*

- А) Дуглас Норт
- Б) Гері Беккер
- В) Ерік Бриньолфссон
- Г) Джеффри Сакс

Ситуаційні задачі

Задача 1. Вплив державного втручання на економічне зростання

Уявіть країну, яка переживає високий рівень безробіття та соціальної нерівності. Використовуючи теорії Джона Мейнарда Кейнса, розробіть пропозиції щодо державного втручання для досягнення економічного зростання та зменшення нерівності. Обґрунтуйте свої пропозиції конкретними економічними заходами.

Задача 2. Інклюзивне зростання в країнах, що розвиваються

Розгляньте ситуацію в країні Африки, де значна частина населення живе за межею бідності. Які кроки могли б бути здійснені для забезпечення інклюзивного економічного зростання? Обґрунтуйте свої відповіді з прикладами політик, що могли б бути впроваджені.

Задача 3. Соціальні наслідки технологічного прогресу

Уявіть, що в країні швидко впроваджуються автоматизація та роботизація виробництва, що призводить до зростання безробіття серед некваліфікованих працівників. Проаналізуйте, як теорія інклюзивного розвитку може допомогти пом'якшити соціальні наслідки технологічного

прогресу. Запропонуйте конкретні заходи для підтримки постраждалих верств населення.

Задача 4. Глобалізація і нерівність доходів

Уявіть, що країна відчуває зростання економічної нерівності внаслідок глобалізації. Використовуючи концепції інклюзивного розвитку, розробіть стратегії, які могли б допомогти зменшити нерівність доходів та забезпечити більш рівномірний розподіл вигод від глобалізації.

Задача 5. Розробка інклюзивної економічної політики

Ви є радником уряду країни, що розвивається. Вас попросили розробити політику, яка сприяла б інклюзивному економічному зростанню. Використовуючи історичні приклади та концепції інклюзивного розвитку, сформулюйте рекомендації для уряду.

Задача 6. Вплив зміни клімату на інклюзивний розвиток

Розгляньте сценарій, в якому країна стикається з серйозними екологічними проблемами через зміну клімату. Як концепції інклюзивного розвитку можуть бути інтегровані в національну стратегію для вирішення цих проблем і забезпечення стійкого економічного зростання?

Задача 7. Інклюзивний ринок праці

Уявіть, що у вашій країні спостерігається високий рівень дискримінації на ринку праці. Використовуючи концепцію інклюзивного ринку праці, розробіть пропозиції для уряду щодо створення умов рівного доступу до роботи для всіх громадян, незалежно від їхнього походження, статі чи фізичних можливостей.

Задача 8. Оцінка ефективності соціальних програм

Ви досліджуєте ефективність державної програми, спрямованої на зменшення бідності. Враховуючи методи оцінки соціального включення, розробіть план дослідження, який дозволить оцінити вплив цієї програми на рівень життя найбільш уразливих верств населення.

Задача 9. Впровадження інклюзивного розвитку в умовах пандемії

Уявіть, що ваша країна переживає економічні труднощі через пандемію COVID-19. Використовуючи теорію інклюзивного розвитку, запропонуйте комплекс заходів, які допоможуть подолати негативні наслідки пандемії для економіки та забезпечити соціальну справедливість.

Задача 10. Розробка освітніх програм для підтримки інклюзивного розвитку

Ваш уряд хоче розробити освітні програми для підвищення кваліфікації населення та підготовки його до змін на ринку праці. Використовуючи концепцію людського капіталу та інклюзивного розвитку, запропонуйте структуру та зміст таких програм, пояснюючи, як вони сприятимуть зменшенню нерівності та підвищенню соціальної мобільності.

Тема 2. СУТНІСТЬ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Питання що виносяться на семінарське заняття:

2.1. Визначення та основні характеристики інклюзивної економіки

2.2. Взаємозв'язок між інклюзивною економікою та сталим розвитком

2.3. Соціальні та економічні аспекти інклюзивної економіки

2.4. Роль інклюзивної економіки в забезпеченні соціальної справедливості

Контрольні питання

1. Що таке інклюзивна економіка, і яке її значення для суспільства?
2. Які основні принципи лежать в основі інклюзивної економіки?
3. Яка роль інклюзивної економіки в забезпеченні соціальної справедливості?

-
4. Порівняйте економічні аспекти інклюзивної та ексклюзивної економік.
 5. Складіть список ініціатив або програм, які реалізуються в вашій країні для розвитку інклюзивної економіки.
 6. Проаналізуйте роль інклюзивної економіки у забезпеченні сталого розвитку.
 7. Яка роль інклюзивної економіки в забезпеченні соціальної справедливості?
 8. Які економічні аспекти інклюзивної економіки ви знаєте?
 9. В чому відмінність між інклюзивною та ексклюзивною економікою?
 10. Які приклади успішних практик інклюзивної економіки ви можете навести?

Тести

1. *Що означає термін «інклюзивна економіка»?*

- a) Економіка, що спрямована на економічність
- б) Економіка, що забезпечує рівний доступ до можливостей для всіх
- в) Економіка, що включає лише багатих людей
- г) Економіка, що просуває лише інтереси держави

2. *Які принципи лежать в основі інклюзивної економіки?*

- a) Ексклюзія та дискримінація
- б) Рівність та справедливість
- в) Нерівність та антидемократизм
- г) Елітарність та виключення

3. *Яка роль інклюзивної економіки в забезпеченні соціальної справедливості?*

- a) Збільшення соціальних нерівностей
- б) Зменшення соціальних нерівностей
- в) Створення перешкод для розвитку суспільства

г) Відсутність впливу на соціальну справедливість

4. *Що є відмінністю між інклюзивною та ексклюзивною економікою?*

- а) Відсутність різниці
- б) Рівний доступ до можливостей в інклюзивній економіці
- в) Зосередженість ресурсів у вузькому колі в ексклюзивній економіці
- г) Все вище перелічене

5. *Як інклюзивна економіка сприяє досягненню сталого розвитку?*

- а) Зменшення соціальних нерівностей
- б) Збільшення соціальних нерівностей
- в) Зниження рівня життя населення
- г) Збільшення кількості природних ресурсів

6. *Які соціальні аспекти інклюзивної економіки ви знаєте?*

- а) Збільшення соціальних нерівностей
- б) Зменшення соціальних нерівностей
- в) Погіршення якості життя населення
- г) Збільшення соціальної вразливості

7. *Яка роль інклюзивної економіки у зменшенні соціальних нерівностей?*

- а) Погіршення стану справ у суспільстві
- б) Збільшення соціальної вразливості
- в) Зменшення рівня бідності
- г) Збільшення соціальних нерівностей

8. *Як інклюзивна економіка впливає на якість життя населення?*

- а) Погіршення якості життя

б) Зменшення якості життя лише для деяких груп населення

в) Покращення якості життя через забезпечення рівних можливостей

г) Немає впливу на якість життя

9. *Як інклюзивна економіка сприяє сталому розвитку?*

а) Збільшення економічних нерівностей

б) Зменшення використання природних ресурсів

в) Сприяння соціальній справедливості та рівному доступу до можливостей

г) Погіршення стану навколишнього середовища

10. *Що означає термін «соціальна справедливість»?*

а) Рівний доступ до можливостей та ресурсів для всіх членів суспільства

б) Переваги для певних соціальних груп населення

в) Дискримінація на основі соціального статусу

г) Відсутність рівності та справедливості в суспільстві

11. *Яка роль інклюзивної економіки в зменшенні економічних нерівностей?*

а) Збільшення економічної нерівності

б) Створення можливостей та ресурсів для усіх шарів населення

в) Посилення економічного виключення

г) Збільшення соціальних нерівностей

12. *Яке заявлене значення інклюзивної економіки для суспільства?*

а) Забезпечення переваг для економічно сильних

б) Підвищення рівня бідності

в) Рівний доступ до можливостей для всіх

г) Збільшення дискримінації

13. Які економічні аспекти інклюзивної економіки важливі для сталого розвитку?

- а) Збільшення економічної нерівності
- б) Створення рівних умов для всіх учасників економіки
- в) Підтримка ексклюзивних структур
- г) Зниження ефективності господарювання

14. Що може бути результатом збільшення інклюзивної економіки?

- а) Збільшення дискримінації
- б) Зменшення соціальних нерівностей
- в) Погіршення якості життя населення
- г) Підвищення економічної нерівності

15. Які соціальні наслідки можуть бути в результаті розвитку інклюзивної економіки?

- а) Збільшення економічної нерівності
- б) Зменшення бідності
- в) Зниження якості життя населення
- г) Зростання соціальних конфліктів

Ситуаційні задачі

Задача 1. Соціальний аспект інклюзивної економіки:

Ви - консультант з економічного розвитку в регіоні з високим рівнем безробіття та соціальних проблем. Які програми та ініціативи ви запропонуєте для зменшення безробіття та соціальних нерівностей, використовуючи принципи інклюзивної економіки?

Задача 2. Економічний аспект інклюзивної економіки:

Ви - економіст в урядовому відомстві, яке відповідає за розвиток малого бізнесу. Як ви будете пропагувати інклюзивні підходи до підтримки малих підприємств у вашому регіоні?

Задача 3. Роль інклюзивної економіки в соціальній справедливості:

Ви - член неприбуткової організації, яка бореться за права

мігрантів. Як інклюзивна економіка може допомогти вирішити проблеми інтеграції мігрантів у суспільство та ринок праці?

Задача 4: Розглянемо ситуацію в місті, де доступ до освіти для дітей з малозабезпечених сімей обмежений через високі плати за навчання в приватних школах. Які кроки можуть бути запропоновані для покращення ситуації з погляду інклюзивної економіки?

Задача 5: Порівняйте дві економічні моделі: ексклюзивну та інклюзивну. Визначте основні відмінності між ними та наведіть приклади країн, які використовують кожен з цих моделей.

Задача 6: Проведіть аналіз економічних показників двох країн: однієї, де існує інклюзивна економіка, та іншої, де переважає ексклюзивна модель. Порівняйте рівень бідності, соціальні нерівності та рівень доступу до освіти та охорони здоров'я.

Задача 7: Розгляньте програми державної підтримки для малозабезпечених груп населення в вашій країні. Оцініть їхню ефективність з погляду зменшення соціальних нерівностей та підвищення доступу до ресурсів.

Задача 8: Проведіть аналіз впливу інклюзивної економіки на економічне зростання. Визначте, як рівний доступ до ресурсів та можливостей впливає на показники економічного розвитку країни.

Задача 9: Уявіть реальний приклад успішної реалізації інклюзивної економіки в певній країні або регіоні. Опишіть програми чи ініціативи, що були впроваджені, та їхній вплив на соціальну справедливість та економічний розвиток.

Тема 3. Європейський досвід розвитку інклюзивної економіки в умовах сталого розвитку

Питання для теоретичної підготовки

- 3.1. Політики та програми ЄС з розвитку інклюзивної економіки
- 3.2. Кращі практики інклюзивного розвитку в країнах Європи
- 3.3. Виклики та перспективи реалізації інклюзивної економіки в Європі
- 3.4. Аналіз успішних кейсів інклюзивного розвитку в європейських країнах

Контрольні питання

1. Які принципи лежать в основі інклюзивної економіки?
2. Наведіть приклади успішних інклюзивних ініціатив на місцевому рівні в Європі.
3. Які основні фактори успіху програм інклюзивної економіки на національному рівні?
4. Порівняйте підходи до інклюзивної політики в різних країнах Європейського Союзу.
5. Які можливості масштабування успішних інклюзивних ініціатив?
6. Які основні виклики інклюзивної економіки в Європі?
7. Як регіональні та глобальні тенденції впливають на інклюзивний розвиток в Європі?
8. Проведіть порівняльний аналіз ролі урядових програм у формуванні інклюзивної економіки в країнах ЄС.
9. Які можливості інновацій та технологій для розвитку інклюзивної економіки?
10. Як боротьба з соціальною нерівністю сприяє сталому розвитку в Європі?

Тестові завдання

1. *Які принципи лежать в основі інклюзивної економіки?*

- а) Економічний ріст, конкуренція, глобалізація
- б) Рівність, різноманітність, доступність, участь
- в) Економічна стабільність, дерегуляція, індивідуалізм
- г) Централізація, влада, контроль, обмеження

2. *Наведіть приклади успішних інклюзивних ініціатив на місцевому рівні в Європі.*

- а) Підтримка місцевих бізнесів без урахування потреб громади
- б) Програма «Брістоль - місто без бар'єрів» для людей з інвалідністю
- в) Зниження соціальних виплат для малозабезпечених родин
- г) Розширення владних повноважень місцевих чиновників

3. *Які основні фактори успіху програм інклюзивної економіки на національному рівні?*

- а) Партнерство, гнучкість, інновації, регуляція
- б) Централізація, дерегуляція, конкуренція, автономія
- в) Влада, контроль, обмеження, розкладання
- г) Самодостатність, конфронтація, децентралізація, заборона

4. *Порівняйте підходи до інклюзивної політики в різних країнах Європейського Союзу.*

- а) Індивідуальність, гнучкість, адаптивність, інновації
- б) Централізація, дерегуляція, конкуренція, автономія

в) Стабільність, збалансованість, однаковість, стандартизація

г) Різноманітність, унікальність, контекстуальність, співпраця

5. Які можливості масштабування успішних інклюзивних ініціатив?

а) Залучення інвестицій, підтримка міжнародних організацій, обмін досвідом

б) Централізація, стандартизація, індивідуалізм

в) Влада, автономія, контроль

г) Конфлікт, заборона, обмеження

б. Які основні виклики інклюзивної економіки в Європі?

а) Стабільність, однаковість, стандартизація, забезпечення доступу до освіти та робочих місць для всіх верств населення.

б) Соціальні нерівності, економічна дискримінація, недостатність ресурсів для розвитку інклюзивних програм.

в) Гнучкість, адаптивність, інновації, сприяння підприємництву.

г) Централізація влади, відсутність партнерства між секторами, конфліктність інтересів.

7. Як регіональні та глобальні тенденції впливають на інклюзивний розвиток в Європі?

а) Зміцнення соціальних зв'язків та співпраці, сприяння сталому економічному зростанню.

б) Збільшення соціальних нерівностей, зростання конкуренції за ресурси та ринки праці.

в) Зменшення міграції, зростання обміну інноваціями та кращими практиками.

г) Посилення націоналістичних тенденцій, обмеження співпраці між країнами Європейського Союзу.

8. Як боротьба з соціальними нерівностями сприяє сталому розвитку в Європі?

а) Забезпечує рівність у доступі до освіти, охорони здоров'я та економічних можливостей.

б) Підтримує економічну конкуренцію, забезпечує стале економічне зростання.

в) Призводить до зменшення економічної активності та зростання безробіття.

г) Збільшує економічну дискримінацію та загострює соціальні конфлікти.

9. Які фактори впливають на успішність інклюзивних ініціатив на місцевому рівні?

а) Залучення громадськості, доступність ресурсів, співпраця між місцевими органами влади та громадськими організаціями.

б) Централізоване управління, відсутність участі громадян, конфліктність інтересів.

в) Великий бюджет, відсутність громадянської активності, ізолюваність місцевих ініціатив.

г) Автономія, індивідуальність, відсутність партнерства з громадським сектором.

10. Які особливості інклюзивної економіки на регіональному рівні?

а) Забезпечення доступу до послуг та інфраструктури для всіх мешканців регіону, розвиток місцевих галузей промисловості та підтримка місцевих підприємств.

б) Зменшення соціальних виплат, збільшення фінансування великих корпорацій, централізація влади.

в) Відсутність інфраструктури для всіх мешканців, конфлікти між регіонами, недостатній розвиток галузей економіки.

г) Дискримінація у доступі до послуг, зростання безробіття, зниження якості життя населення.

11. Які стратегії Європейського Союзу спрямовані на стимулювання інклюзивного розвитку?

а) Централізація управління, зростання конкуренції, зниження регулювання.

б) Підтримка регіонального розвитку, залучення інвестицій у соціальні проекти, створення умов для доступу до ресурсів для всіх верств населення.

в) Заборона соціальних програм, стимулювання корпоративного сектору, обмеження громадянської активності.

г) Стимулювання міграції, збільшення соціальних виплат, введення обмежень на ринку праці.

12. Які основні фактори успіху інклюзивної економіки на регіональному рівні?

а) Гнучкість, інновації, відкритість, залучення інвестицій.

б) Централізація, дерегуляція, конфліктність, відсутність участі громадськості.

в) Стабільність, влада, обмеження, індивідуалізм.

г) Партнерство, співпраця, залучення громадськості, доступність ресурсів.

13. Які виклики інклюзивної економіки можуть виникнути на регіональному рівні?

а) Недостатність ресурсів для реалізації інклюзивних програм, відсутність соціальної підтримки, конфліктність інтересів.

б) Зменшення владних повноважень регіональних урядів, відсутність інфраструктури, економічна дискримінація.

в) Збільшення соціальних інвестицій, залучення міжнародної підтримки, розвиток галузей економіки.

г) Стабільність, рівність, однаковість, збалансованість.

14. Які можливості масштабування успішних інклюзивних ініціатив на регіональному рівні?

а) Створення мереж співпраці між різними регіонами, обмін досвідом та найкращими практиками, залучення інвестицій у розвиток інфраструктури.

б) Введення обмежень на ринку праці, зменшення регуляторних обмежень, підвищення податкових ставок.

в) Закриття кордонів для міграції, відмова від співпраці з міжнародними партнерами, збільшення ізоляції регіонів.

г) Зниження рівня інфраструктури, введення додаткових бюрократичних обмежень, зменшення доступу до освіти та робочих місць.

15. Які можливі шляхи подолання викликів і досягнення інклюзивного економічного зростання в Європі?

а) Збільшення інвестицій у соціальні програми та інфраструктуру, сприяння підприємству та створенню робочих місць, залучення громадянського суспільства до процесу прийняття рішень.

б) Зниження рівня соціальних виплат, розширення бюрократичних обмежень, зменшення інфраструктурних інвестицій.

в) Підвищення податкового тиску на населення, обмеження доступу до освіти та медичних послуг, зменшення соціального захисту.

г) Зменшення інвестицій у галузі освіти та охорони здоров'я, сприяння конкуренції на ринку праці, введення обмежень на міграцію.

Ситуаційні задачі

Приклад розв'язання задачі 1

Ситуація: Уявіть, що ви відповідальні за розвиток інклюзивної економіки в місцевому регіоні. Ви стикаєтесь з великою кількістю мігрантів, які потрапили до вашого регіону в пошуках роботи, але зіткнулися з великими труднощами в інтеграції. Які стратегії ви розглянули б для вирішення цієї проблеми на місцевому рівні?

Розв'язання:

1. Оцінка ситуації:

- Проведення соціологічного дослідження для виявлення основних проблем, з якими стикаються мігранти (мовний бар'єр, відсутність житла, труднощі з працевлаштуванням).
- Встановлення контактів з місцевими громадами мігрантів для збору додаткової інформації та залучення їх до планування заходів.

2. Мовні курси та культурна адаптація:

- Організація безкоштовних мовних курсів для мігрантів з метою подолання мовного бар'єра.

- Проведення культурно-освітніх заходів для підвищення обізнаності мігрантів про місцеві традиції та правила поведінки.

- Запровадження програм «бадді» (менторства), де місцеві жителі допомагають мігрантам адаптуватися до нових умов.

3. Професійна підготовка та працевлаштування:

- Співпраця з місцевими підприємствами для створення програм стажування та працевлаштування для мігрантів.

- Організація професійних тренінгів та курсів перекваліфікації для підвищення конкурентоспроможності мігрантів на ринку праці.

- Підтримка створення власного бізнесу мігрантами через надання мікрокредитів та консультаційних послуг.

4. Житло та соціальна підтримка:

- Співпраця з місцевими організаціями та урядовими агентствами для забезпечення тимчасового житла для новоприбулих мігрантів.

- Впровадження програм соціальної підтримки для забезпечення доступу мігрантів до медичних послуг, освіти та соціального забезпечення.

- Створення центрів підтримки мігрантів, де вони можуть отримати консультації з правових, медичних та соціальних питань.

5. Партнерство та співпраця:

- Залучення місцевих неурядових організацій, благодійних фондів та міжнародних агентств до підтримки інклюзивних ініціатив.

- Організація спільних проектів з сусідніми регіонами для обміну найкращими практиками та ресурсами.

○ Встановлення діалогу з місцевими громадами для сприяння толерантності та взаєморозуміння між місцевим населенням і мігрантами.

6. Інформаційна кампанія:

○ Проведення інформаційних кампаній для підвищення обізнаності місцевого населення про внесок мігрантів у розвиток регіону.

○ Використання соціальних мереж, місцевих медіа та інших комунікаційних каналів для поширення позитивних історій про інтеграцію мігрантів.

○ Організація громадських заходів, які сприяють взаємодії та обміну культурними цінностями між місцевими жителями та мігрантами.

Ці стратегії допоможуть створити сприятливі умови для інтеграції мігрантів, сприяючи інклюзивному розвитку економіки в регіоні та підвищенню соціальної згуртованості.

Ситуаційна задача 1: Ви працюєте в органі місцевого самоврядування та відповідаєте за розвиток інклюзивних програм в регіоні. Вам надійшов проект із створення інклюзивного центру для людей з інвалідністю. Проте, бюджет обмежений, і ви повинні вирішити, як оптимізувати витрати, не знижуючи якість послуг. Які стратегії ви б розглянули для ефективного використання обмежених ресурсів?

Ситуаційна задача 2: Ви керівник місцевого підприємства, яке хоче стати більш інклюзивним. Проте, ви зіткнулися з опозицією з боку деяких працівників, які вважають, що інклюзивні заходи можуть загрожувати їхнім робочим місцям. Як ви вирішите цю проблему та забезпечите інклюзивну робочу атмосферу?

Ситуаційна задача 3: Ви зацікавлені у створенні інклюзивного стартапу, який спеціалізуватиметься на послугах

для людей з інвалідністю. Проте, ви стикаєтесь з фінансовими труднощами та не впевнені, як залучити інвесторів. Які стратегії ви використаєте для залучення фінансування та успішного розвитку вашого стартапу?

Ситуаційна задача 4: Ви місцевий державний службовець і відповідаєте за розвиток інклюзивних програм у вашому регіоні. Останнім часом ви помітили зростання числа соціальних конфліктів між різними соціальними групами. Як ви плануєте врегулювати ці конфлікти та сприяти інклюзивному розвитку?

Ситуаційна задача 5: Ви керівник громадської організації, що працює у сфері інклюзивної економіки. Ваша організація планує провести серію заходів для підвищення освіченості громадськості щодо важливості інклюзивного розвитку. Які методи ви використаєте для залучення уваги до цієї проблеми та максимізації впливу ваших заходів?

Тема 4. Концептуальні засади розвитку інклюзивної економіки

Питання для теоретичної підготовки

- 4.1. Теоретичні основи інклюзивної економіки
- 4.2. Парадигми та моделі інклюзивного розвитку
- 4.3. Розвиток людського капіталу як основа інклюзивної економіки
- 4.4. Інституційні та правові основи інклюзивної економіки

Контрольні питання

1. Що таке інклюзивна економіка і яка її важливість в сучасному світі?
2. Назвіть основні принципи інклюзивної економіки та поясніть кожен з них.
3. Який внесок Герберт Саймон вніс у розвиток теорії людського капіталу?

4. Які складові входять до поняття людського капіталу? Наведіть приклади кожної складової.

5. Які фактори сприяють розвитку людського капіталу в економіці?

6. Які парадигми інклюзивного розвитку ви знаєте? Наведіть приклади кожної з них.

7. Порівняйте скандинавську модель соціального добробуту з азійськими моделями інклюзивного зростання.

8. Які практичні приклади інклюзивного розвитку ви можете згадати зі своєї пам'яті? Як вони допомагають створити більш інклюзивне суспільство?

9. Яка роль державних інституцій у формуванні інклюзивної економіки? Дайте приклади таких інституцій та їхніх функцій.

10. Які міжнародні організації сприяють розвитку інклюзивної економіки? Згадайте конкретні програми або ініціативи цих організацій.

Тестові завдання

1. Яка основна мета інклюзивної економіки?

- а) Максимізація прибутку
- б) Забезпечення рівних можливостей для всіх
- в) Поліпшення конкурентоспроможності країни
- г) Збільшення ступеня інфляції

2. Які принципи становлять основу інклюзивної економіки?

а) Економічна стабільність, монополізація ринку, соціальна відокремленість

б) Рівність можливостей, соціальна інтеграція, сталість цін

в) Відкритість ринків, рентабельність, реклама

г) Соціальна відповідальність, економічне зростання, конкуренція

3. *Хто є засновником теорії людського капіталу?*

- а) Адам Сміт
- б) Джон Мейнард Кейнс
- в) Герберт Саймон
- г) Карл Маркс

4. *Що включає складові людського капіталу?*

- а) Фінансові активи
- б) Освіта, здоров'я, навички
- в) Нерухомість
- г) Автомобілі

5. *Який фактор сприяє розвитку людського капіталу?*

- а) Конфлікти на робочому місці
- б) Недостатність освітніх програм
- в) Інвестиції в освіту та здоров'я
- г) Економічна нестабільність

6. *Яка парадигма інклюзивного розвитку спрямована на забезпечення рівних можливостей для всіх груп населення?*

- а) Соціальна ринкова економіка
- б) Скандинавська модель соціального добробуту
- в) Кооперативна економіка
- г) Зелена економіка

7. *Який приклад інклюзивного розвитку можна вважати скандинавську модель соціального добробуту?*

- а) Навчання та підтримка дітей з обмеженими можливостями
- б) Переваження приватних підприємств у галузі освіти
- в) Зростання бізнесу, що спирається на використання

відновлюваних джерел енергії

г) Збільшення податкових пільг для великих корпорацій

8. *Що є прикладом інклюзивного розвитку в контексті азійських моделей інклюзивного зростання?*

а) Створення програм підтримки жінок у бізнесі

б) Зниження мінімальної заробітної плати для збільшення експорту

в) Розробка програм боротьби зі зміною клімату

г) Запровадження системи повного державного контролю в економіці

9. *Які фактори сприяють розвитку інклюзивної економіки?*

а) Нерівномірний доступ до освіти та медичної допомоги

б) Корупція та недостатня транспарентність управління

в) Інвестиції у розвиток інфраструктури та технологій

г) Відсутність соціальних програм підтримки для вразливих груп населення

10. *Яка роль інституцій у формуванні інклюзивної економіки?*

а) Забезпечення стабільності цін на ринку

б) Забезпечення розвитку монополій

в) Створення умов для рівних можливостей у суспільстві

г) Підтримка великих корпорацій

11. *Яка з галузей є прикладом інклюзивного підходу до розвитку?*

а) Пріоритетне фінансування великих корпорацій

б) Розвиток інфраструктури та соціальних програм у сільських районах

-
- в) Створення привілеїв для елітних шарів населення
 - г) Збільшення кількості інвестиційних фондів

12. Яке з наведених висловлювань найбільш відповідає інклюзивній економіці?

- а) «Кожен за себе»
- б) «Всі для одного, один для всіх»
- в) «Тільки найсильніші виживають»
- г) «Кінець виправдовує засоби»

13. Що відображає суть інклюзивної економіки?

- а) Створення монополій на ринку
- б) Поглиблення соціального нерівності
- в) Забезпечення рівних можливостей та участі у всіх сферах суспільства
- г) Збільшення обсягів виробництва незалежно від соціальних наслідків

14. Які засади лежать в основі соціальної ринкової економіки?

- а) Рівність можливостей, ефективність, стабільність цін
- б) Продуктивність, конкуренція, соціальна відповідальність
- в) Державна монополія, зниження податкових ставок, підтримка великих корпорацій
- г) Соціальна нерівність, економічний диктат, обмеження прав людини

15. Які фактори сприяють розвитку інклюзивної економіки в країнах з низьким рівнем розвитку?

- а) Відсутність соціально-економічних проблем
- б) Залучення іноземних інвестицій
- в) Розвиток освіти, охорони здоров'я та інфраструктури

г) Високий рівень корупції

Задачі

Ситуаційне завдання 1: Уявіть, що ви міністр економіки країни з низьким рівнем розвитку. Вам доручено розробити програму інклюзивного розвитку економіки. Які заходи ви б рекомендували впровадити для забезпечення рівних можливостей для всіх груп населення та підтримки економічного зростання?

Задача 1: Проведіть аналіз економічного стану країни, в якій реалізується соціальна ринкова економіка. Як ця модель сприяє інклюзивному розвитку? Наведіть конкретні приклади успішних програм.

Ситуаційне завдання 2: Ви голова міжнародної організації, яка підтримує інклюзивну економіку. Ваша організація отримала звернення від країни, що стикається з проблемами нерівності та відчуває нестачу ресурсів для впровадження інклюзивних програм. Які рекомендації ви надали б цій країні?

Задача 2: Ви економіст у дослідницькому центрі, який займається вивченням інклюзивної економіки. Вам доручено оцінити ефективність програми підтримки підприємництва серед жінок у певній країні. Які критерії ви використаєте для оцінки цієї програми та її впливу на інклюзивний розвиток?

Ситуаційне завдання 3: Ви міністр праці в країні, де недавно було запроваджено новий закон про працю, спрямований на забезпечення рівних умов праці для всіх громадян. Проте, виникли обґрунтовані скарги щодо дискримінації на робочому місці. Як ви втрутитесь у цю ситуацію та які заходи приймете для врегулювання проблеми?

Задача 3: Ви консультант з розвитку бізнесу, який надає

послуги малим і середнім підприємствам. Один з ваших клієнтів цікавиться впровадженням інклюзивних підходів у своєму підприємстві. Які поради ви дасте їм для забезпечення рівних умов для всіх співробітників та створення інклюзивної робочої атмосфери?

Тема 5. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ ВПЛИВУ НА ДОСЯГНЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Питання для теоретичної підготовки

- 5.1. Критерії та показники оцінки інклюзивної економіки
- 5.2. Методи аналізу впливу інклюзивної економіки на сталий розвиток
- 5.3. Використання статистичних даних для оцінки інклюзивного розвитку
- 5.4. Оцінка соціально-економічних наслідків інклюзивної економіки

Контрольні питання

1. Які основні критерії використовуються для оцінки рівня інклюзивності економіки?
2. Яким чином можна виміряти ефективність інклюзивних політик за допомогою статистичних даних?
3. Які методи аналізу використовуються для вивчення взаємозв'язку між інклюзивною економікою та сталим розвитком?
4. Назвіть ключові аспекти сталого розвитку та поясніть, як інклюзивна економіка впливає на кожен з них.
5. Які переваги та ризики виникають внаслідок застосування інклюзивних політик у контексті соціально-економічних наслідків?

6. Які методи збору, обробки та інтерпретації статистичних даних використовуються для оцінки інклюзивного розвитку?

7. Як можна визначити вплив інклюзивної економіки на рівень бідності та безробіття?

8. Які соціально-економічні показники слід враховувати при оцінці впливу інклюзивної економіки?

9. Як інклюзивні політики сприяють сталому розвитку суспільства?

10. Які можливі шляхи покращення соціально-економічних наслідків інклюзивної економіки через впровадження соціальних програм та політик?

Тестові завдання

1. *Які основні критерії використовуються для оцінки інклюзивності економіки?*

a) ВВП, індекс рівня бідності, рівень безробіття, індекс Джині

b) Індекс розвитку людського потенціалу, загальний обсяг інвестицій, коефіцієнт Гіні, структура економічного росту

c) Індекс інклюзивності, соціальна справедливість, індекс сталого розвитку, споживча корзина

d) Середній рівень доходу, коефіцієнт Джині, ефективність використання природних ресурсів, ступінь доступності соціальних послуг

2. *Які методи аналізу використовуються для вивчення взаємозв'язку між інклюзивною економікою та сталим розвитком?*

a) Методи аналізу регресії, дискретно-логістичний аналіз,

кластерний аналіз

- b) Економетричні моделі, статистичний аналіз, кейс-стаді
- c) Текстовий аналіз, SWOT-аналіз, ситуаційний аналіз
- d) Аналіз випадкових величин, кореляційний аналіз,

гістограма

3. *Які переваги інклюзивної економіки з точки зору соціально-економічних наслідків?*

a) Збільшення соціальних нерівностей, зниження рівня зайнятості, екологічна деградація

b) Покращення рівня життя населення, зменшення бідності, стимулювання інновацій та підприємництва

c) Збільшення кількості екологічних катастроф, погіршення якості соціальних послуг, зростання безробіття

d) Стимулювання фінансових спекуляцій, зниження рівня економічного зростання, зменшення ролі держави в регулюванні економіки

4. *Які методи збору, обробки та інтерпретації статистичних даних використовуються для оцінки інклюзивного розвитку?*

a) Соціологічні опитування, кореляційний аналіз, тематичний аналіз

b) SWOT-аналіз, дослідження ринку, кластерний аналіз

c) Аналіз рівня зайнятості, індекс Джині, статистичний аналіз

d) Структурний аналіз, економетричні моделі, аналіз варіацій

5. *Як можна визначити вплив інклюзивної економіки на рівень бідності та безробіття?*

a) За допомогою моделей регресії та кореляції

b) Шляхом проведення кількісних опитувань

с) Використовуючи показники ВВП та загальний обсяг інвестицій

д) Аналізуючи вплив інклюзивних політик на ринок праці та рівень соціальних виплат

б. Які соціально-економічні показники слід враховувати при оцінці впливу інклюзивної економіки?

а) Рівень зайнятості, рівень життя, доступ до освіти та охорони здоров'я

б) Середній розмір доходу, кількість нових підприємств, капіталізація фондового ринку

с) Обсяг експорту та імпорту, рівень інфляції, курс національної валюти

д) Величина державного боргу, кількість іноземних інвестицій, рівень бюджетного дефіциту

7. Які переваги має використання економетричних моделей у вивченні взаємозв'язку між інклюзивною економікою та сталим розвитком?

а) Інтерпретація складних взаємозв'язків, можливість прогнозування економічних показників, врахування великої кількості факторів

б) Швидкість обробки даних, простота використання, здатність розглядати велику кількість змінних

с) Здатність врахувати різноманітність статистичних даних, можливість автоматичного аналізу, відсутність необхідності в експертному оцінюванні

д) Відсутність припущень та апроксимацій, точність прогнозів, широкі можливості для врахування зовнішніх факторів

8. Які можливі шляхи покращення соціально-економічних наслідків інклюзивної економіки через впровадження соціальних програм та політик?

a) Збільшення рівня оподаткування, скорочення обсягів соціальних виплат, лібералізація трудового законодавства

b) Зростання інвестицій у галузь освіти та охорони здоров'я, розширення програм соціального захисту, створення сприятливого середовища для розвитку малого та середнього бізнесу

c) Зменшення фінансування громадських проектів, скорочення витрат на інфраструктурні об'єкти, зростання підтримки великих корпорацій

d) Закріплення переваг для окремих соціальних груп, введення обмежень на доступ до соціальних послуг, підвищення рівня корупції

9. Які можливі ризики виникають внаслідок застосування інклюзивних політик у контексті соціально-економічних наслідків?

a) Збільшення бюджетного дефіциту, зростання інфляції, погіршення фінансової стабільності

b) Погіршення екологічної ситуації, зменшення економічного зростання, збільшення соціальної нерівності

c) Зниження рівня зайнятості, зростання бідності, погіршення якості життя населення

d) Збільшення ризику фінансової неплатоспроможності, спад національної валюти, зменшення обсягів інвестицій

10. Що відображають основні критерії вимірювання інклюзивності економіки?

a) Рівень розвитку національних ринків, обсяг іноземних інвестицій, показники соціальної стабільності

b) Співвідношення рівня розвитку економіки та соціальних стандартів, доступ до освіти та охорони здоров'я, ступінь рівномірного розподілу багатства

c) Економічний ріст, конкурентоспроможність економіки, інвестиційна привабливість країни

d) Сукупний рівень доходів, рівень зайнятості, рівень інфляції

11. Які інструменти можна використовувати для визначення рівня інклюзивного розвитку економіки?

a) Соціальні виплати, індекс Гіні, обсяг соціальних інвестицій

b) Аналіз рівня зайнятості, індекс людського розвитку, оцінка доступності медичних послуг

c) ВВП на душу населення, обсяг інвестицій у освіту, ступінь розвиненості технологій

d) Обсяг соціальних програм, рівень корупції, рівень інфляції

12. Що включає в себе оцінка соціально-економічних наслідків інклюзивної економіки?

a) Рівень інфляції, обсяг соціальних витрат, кількість зайнятих у важких умовах праці

b) Видатки на освіту та охорону здоров'я, кількість осіб, які отримують соціальні виплати, рівень безробіття

c) Обсяг валового внутрішнього продукту, капіталізація фондового ринку, індекс конкурентоспроможності

d) Рівень забруднення довкілля, кількість іноземних інвестицій, середній розмір соціальних виплат

13. Як можна визначити вплив інклюзивної економіки на ключові аспекти сталого розвитку?

a) Шляхом аналізу взаємозв'язку між інклюзивністю економіки та показниками сталого розвитку

b) Оцінюючи кількісні показники безробіття та бідності

-
- c) Враховуючи тільки економічні показники
 - d) Аналізуючи лише показники екологічної стійкості

14. Які методи використовуються для аналізу впливу інклюзивної економіки на ключові аспекти сталого розвитку?

- a) Аналіз статистичних даних, економетричні моделі, методи регресійного аналізу
- b) Стратегічне планування, аналіз SWOT, дослідження ринку
- c) Моделювання складних систем, аналіз ефективності інвестицій, прогнозування
- d) Експертні оцінки, інтерв'ю, спостереження

15. Які можливі шляхи покращення соціально-економічних наслідків інклюзивної економіки через впровадження соціальних програм, політик та ініціатив?

a) Розширення доступу до якісної освіти для всіх верств населення, підтримка малого та середнього бізнесу для стимулювання зайнятості, впровадження програм соціального захисту для зменшення бідності.

b) Підтримка інноваційних проєктів у сфері медицини та технологій для поліпшення якості життя, сприяння розвитку громадянського суспільства для забезпечення більшої громадянської участі.

c) Запровадження програм стимулювання економічної активності в сільських районах для зменшення міграційних процесів, підтримка програм відновлювальної енергетики для зменшення впливу на довкілля.

d) Розвиток інфраструктури для покращення доступу до ринків збуту для малих виробників, створення програм підтримки жінок у бізнесі для збільшення рівня гендерної рівності у економіці.

Задачі

Задача 1: Розгляньте ситуацію: у країні в останні роки значно зросла кількість іноземних інвестицій, але при цьому рівень бідності серед населення залишається високим. Поясніть, які критерії та показники слід використовувати для оцінки інклюзивності економіки в даній ситуації і як вони можуть відобразити рівень соціально-економічної справедливості.

Приклад розв'язання: У цьому випадку можна використовувати критерії, такі як рівень доходів на капітал, доступ до освіти та охорони здоров'я, а також показники, які враховують рівномірність розподілу багатства. Наприклад, індекс Джіні, який відображає ступінь нерівності у розподілі доходів. Високий рівень іноземних інвестицій може вказувати на економічний зріст, але недостатність інвестицій у соціальній сфері може призвести до збільшення рівня бідності та загострення соціальних проблем.

Задача 2: Вам потрібно провести оцінку рівня інклюзивності економіки країни X. Які критерії та показники ви використаєте для цього та чому?

Приклад розв'язання:

Для оцінки рівня інклюзивності економіки країни X я використаю такі критерії:

Доступ до освіти: Якість освіти та доступність навчання для всіх верств населення.

Доступ до здоров'я: Доступність медичних послуг та якість системи охорони здоров'я.

Рівень зайнятості: Процент людей, що працюють, та їхні умови праці.

Рівень доходів: Розподіл доходів у суспільстві та зростання рівня життя.

Соціальна включеність: Участь громадян у прийнятті рішень та доступ до різних соціальних програм.

Рівень нерівності: Вимірюється за індексом Джині та іншими показниками.

Ситуаційне завдання 3: Ви аналізуєте вплив інклюзивної економіки на сталий розвиток країни Y. Під час дослідження ви помітили, що індекс людського розвитку в країні зріс, але рівень зайнятості серед молоді знизився. Як ви поясните цей парадокс?

Завдання 4: Поясніть, які методи аналізу взаємозв'язку між інклюзивною економікою та сталим розвитком ви вважаєте найбільш ефективними та чому.

Завдання 5: Припустимо, що в країні знижується рівень безробіття, але одночасно зростає відсоток населення, яке живе за межами меж бідності. Які можливі причини такого розвитку подій і як це впливає на оцінку інклюзивності економіки?

Завдання 6: Припустимо, що ви аналізуєте статистичні дані про рівень освіти в країні та рівень розвитку її економіки. Які показники освіти ви вважаєте ключовими для визначення ступеня інклюзивності економіки?

Завдання 7: Знайдіть приклади інклюзивних політик або програм, які успішно вплинули на соціально-економічну ситуацію у своїй країні. Поясніть, як ці політики або програми сприяли покращенню сталого розвитку.

Завдання 8: Ви аналізуєте дані про рівень зайнятості та рівень доходів у різних регіонах країни. Які методи аналізу ви б використали для визначення ступеня інклюзивності економіки в кожному з цих регіонів?

Тема 6. ЗМІСТ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ СИСТЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ

Питання для теоретичної підготовки

6.1. Регулювання доходів населення: поняття, необхідність та підходи

6.2 Система регулювання доходів населення

6.3. Державне регулювання доходів населення: основні принципи та інструменти

6.4. Трансформація системи регулювання доходів населення в Україні

Контрольні питання

1. Поясніть, що таке регулювання доходів населення та чому воно є необхідним.

2. Охарактеризуйте основні підходи до регулювання доходів населення.

3. Назвіть і опишіть основні форми регулювання доходів населення.

4. Які методи використовуються в системі регулювання доходів населення?

5. Розкрийте принципи державного регулювання доходів населення.

6. Перелічіть основні інструменти державного регулювання доходів населення і поясніть їх функції.

7. Проаналізуйте переваги та недоліки податкового регулювання доходів населення.

8. Як мінімальна заробітна плата впливає на систему регулювання доходів населення?

9. Опишіть основні етапи трансформації системи регулювання доходів населення в Україні.

10. Які виклики та перспективи ви бачите у процесі реформування системи регулювання доходів в Україні?

Тестові завдання

1. *Які аспекти включає в себе система регулювання доходів населення?*

- а) Податки та соціальні виплати
- б) Тільки податки
- в) Тільки соціальні виплати
- г) Страхові внески

2. *Що розуміється під поняттям «державне регулювання доходів населення»?*

- а) Система, яка встановлює мінімальну заробітну плату
- б) Державна політика, спрямована на вплив на розміри та розподіл доходів у суспільстві
- в) Лише фінансова підтримка найбільш вразливих верств населення
- г) Зменшення податкових ставок для багатших верств населення

3. *Які інструменти використовуються для державного регулювання доходів населення?*

- а) Тільки податки
- б) Лише соціальні виплати
- в) Комбінація податків, соціальних виплат та інших заходів
- г) Прямі грошові виплати усім громадянам країни

4. Який принцип лежить в основі податкового регулювання доходів населення?

- а) Податкова знижка для всіх громадян
- б) Прогресивний податок, де ставка зростає зі збільшенням доходу
- в) Податкова схема, де всі громадяни платять однакову ставку
- г) Заборона сплати податків для найбідніших верств населення

5. Які фактори впливають на трансформацію системи регулювання доходів населення в Україні?

- а) Лише економічні
- б) Тільки політичні
- в) Економічні, соціальні та політичні
- г) Культурні та екологічні

6. Якість життя населення залежить від:

- а) Тільки від рівня економічного зростання
- б) Тільки від рівня доходів
- в) Від рівня доходів та їхнього розподілу у суспільстві
- г) Від рівня соціальних послуг

7. Які наслідки може мати зменшення ставки податку на додану вартість (ПДВ)?

- а) Збільшення податкових надходжень
- б) Зменшення споживчих цін
- в) Зменшення державних доходів та збільшення інфляції
- г) Покращення економічного стану країни

8. Що включає в себе поняття «мінімальна заробітна плата»?

- а) Найнижча виплата праці, яку закон дозволяє

працівникові отримувати

б) Рівень доходу, який гарантує нормальне життя працівника

в) Ставка оплати праці, яка встановлюється безпосередньо між роботодавцем і працівником

г) Рівень доходу, який забезпечується державою для всіх працездатних громадян

9. Які наслідки може мати введення безумовного базового доходу?

а) Зменшення рівня безробіття

б) Збільшення рівня бідності

в) Зменшення потреби у соціальних програмах

г) Всі вищезазначені наслідки можуть мати місце

10. Які фактори можуть впливати на розмір соціальних виплат у країні?

а) Економічна ситуація країни

б) Політичні рішення уряду

в) Демографічні показники населення

г) Усі вищезазначені фактори можуть впливати на розмір соціальних виплат

11. Які елементи включає система регулювання доходів населення?

а) Лише податки

б) Тільки соціальні програми

в) Комбінація податків, соціальних програм та інших інструментів

г) Фінансові стимули для бізнесу

12. Які фактори можуть спричинити необхідність реформування системи регулювання доходів населення?

-
- а) Демографічні зміни
 - б) Зростання економічної активності
 - в) Політичні вибори
 - г) Всі вищезазначені фактори

13. Яким чином податкове регулювання впливає на рівень соціальної нерівності в суспільстві?

- а) Зменшує нерівність шляхом стимулювання високих доходів
- б) Збільшує нерівність через пріоритетне оподаткування низьких доходів
- в) Не має впливу на рівень соціальної нерівності
- г) Сприяє рівномірному розподілу доходів усередині суспільства

14. Яка роль соціальних виплат в системі регулювання доходів населення?

- а) Стимулювання економічної активності населення
- б) Забезпечення мінімального рівня доходу для найбільш вразливих верств суспільства
- в) Покращення економічного стану країни
- г) Зменшення фіскального тягаря для державного бюджету

15. Які фактори необхідно враховувати при визначенні ефективності системи регулювання доходів населення?

- а) Тільки економічні показники
- б) Лише соціальні виміри
- в) Економічні, соціальні, політичні та культурні аспекти
- г) Тільки політичні рішення

Задачі

Задача 1:

В країні А проживає 1 млн осіб. Середній дохід на душу населення становить 10 000 гривень на місяць. Держава вводить прогресивний податок: 10% для доходів до 5 000 гривень, 15% для доходів від 5 001 до 15 000 гривень, і 20% для доходів понад 15 000 гривень. Розрахуйте середню суму податку на душу населення.

Приклад розв'язання:

1. Розрахунок податку для доходу 10 000 гривень:
 - Доходи до 5 000 гривень: $5,000 \times 0.10 = 500$ гривень.
 - Доходи від 5 001 до 10 000 гривень: $(10,000 - 5,000) \times 0.15 = 750$ гривень.
 - Загальний податок: $500 + 750 = 1,250$ гривень.
2. Середня сума податку на душу населення:
 - Оскільки середній дохід на душу населення становить 10 000 гривень, а податок з цього доходу становить 1 250 гривень, то середня сума податку на душу населення також становить 1 250 гривень.

Отже, середня сума податку на душу населення в країні А становить 1 250 гривень.

Задача: В країні А проживає 1 млн осіб. Середній дохід на душу населення становить 10 000 гривень на місяць. Держава вводить прогресивний податок: 10% для доходів до 5 000 гривень, 15% для доходів від 5 001 до 15 000 гривень, і 20% для доходів понад 15 000 гривень. Розрахуйте середню суму податку на душу населення.

Ситуаційне завдання: Розгляньте вплив збільшення мінімальної заробітної плати на 20% на рівень безробіття та інфляції в країні.

Задача: В країні В запроваджують соціальну допомогу у розмірі 2 000 гривень на місяць для кожного громадянина, чий дохід не перевищує 4 000 гривень. Визначте загальні витрати держави на соціальну допомогу, якщо таких громадян 200 000.

Ситуаційне завдання: Проаналізуйте можливі наслідки введення безумовного базового доходу на економіку країни.

Задача: У країні С уряд вирішив зменшити податки для середнього класу на 5%. Якщо середній клас складає 60% населення (1.5 млн осіб), а середній дохід цієї групи становить 12 000 гривень на місяць, розрахуйте загальну суму податкових надходжень після змін.

Ситуаційне завдання: Оцініть ефективність введення податкових пільг для малого бізнесу на підвищення доходів населення.

Задача: Уряд країни D вирішив запровадити додатковий податок на розкіш у розмірі 25% на доходи, що перевищують 50 000 гривень на місяць. Якщо таких громадян 50 000, розрахуйте додаткові податкові надходження.

Ситуаційне завдання: Вивчіть наслідки зменшення ПДВ з 20% до 15% для доходів державного бюджету та доходів населення.

Задача: У країні E середній дохід становить 8 000 гривень на місяць, а податкове навантаження становить 18%. Якщо уряд вирішує зменшити податок на 3%, розрахуйте новий середній чистий дохід.

Ситуаційне завдання: Проаналізуйте вплив запровадження податку на фінансові транзакції на доходи населення та економічну активність.

Тема 7. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ

Питання для теоретичної підготовки

- 7.1. Аналіз підходів до визначення показників і критеріїв оцінки доходів населення
- 7.2. Оцінка бідності та нерівності доходів населення: методологічні аспекти
- 7.3. Методичний підхід до аналізу доходів населення в умовах високого рівня тінізації економіки
- 7.4. Методика оцінки диференціації доходів населення в Україні: Зміна підходів та методичних принципів

Контрольні питання

1. Які основні методологічні підходи використовуються для визначення доходів населення?
2. Які ключові показники та критерії використовуються для оцінки рівня доходів населення?
3. Як визначається поняття «бідність» у контексті аналізу доходів населення?
4. Які методи оцінки нерівності доходів застосовуються в економічних дослідженнях?
5. Як впливає високий рівень тінізації економіки на методичні підходи до аналізу доходів населення?
6. Які специфічні показники та методи оцінки використовуються для аналізу доходів в умовах тіньової економіки?
7. Які методики оцінки диференціації доходів населення використовуються в Україні?
8. Які основні зміни в підходах та методичних принципах оцінки диференціації доходів відбулися останнім часом в Україні?
9. Які фактори впливають на рівень диференціації доходів в різних соціально-економічних групах населення?

10. Які можливі наслідки може мати збільшення нерівності доходів для соціальної стабільності та економічного розвитку країни?

Тестові завдання

1. Який показник використовується для оцінки рівня бідності в країні?

- а) Середньорічний дохід на душу населення
- б) Індекс Гіні
- в) Відсоток населення, що живе за межею бідності
- г) Коефіцієнт Джині

2. Який метод застосовується для вимірювання нерівності доходів?

- а) Метод середнього доходу
- б) Метод кошторисування
- в) Метод Лоренца
- г) Метод прогнозування

3. Який показник характеризує ступінь відхилення розподілу доходів від рівного?

- а) Коефіцієнт еластичності
- б) Коефіцієнт Гіні
- в) Коефіцієнт Кахена
- г) Коефіцієнт Лоренца

4. Якій з показників притаманна властивість відображати структуру доходів населення?

- а) Медіанний дохід
- б) Модальний дохід
- в) Середній дохід
- г) Всі вищезазначені

5. Який метод дозволяє врахувати тіньові економічні процеси при аналізі доходів населення?

- а) Метод середнього доходу
- б) Метод кошторисування
- в) Метод Лоренца
- г) Метод Кахена

6. Як називається крива, що використовується для візуалізації розподілу доходів серед населення?

- а) Крива середнього доходу
- б) Крива Кахена
- в) Крива Лоренца
- г) Крива Гіні

7. Який показник відображає відсоток населення, що живе за межею бідності?

- а) Індекс Гіні
- б) Коефіцієнт Джині
- в) Бідність за лінією бідності
- г) Середньорічний дохід на душу населення

8. Що визначається за допомогою коефіцієнта Джині?

- а) Рівень бідності
- б) Ступінь нерівності доходів
- в) Середньорічний дохід на душу населення
- г) Структура доходів населення

9. Який метод дозволяє врахувати тіньові економічні процеси при аналізі доходів населення?

- а) Метод середнього доходу
- б) Метод кошторисування
- в) Метод Лоренца
- г) Метод Кахена

10. Що визначається за допомогою коефіцієнта Гіні?

- а) Структура доходів населення
- б) Рівень бідності
- в) Ступінь нерівності доходів
- г) Середньорічний дохід на душу населення

11. Як називається методологічний підхід до аналізу доходів, що враховує тіньові економічні процеси?

- а) Метод середнього доходу
- б) Метод кошторисування
- в) Метод Лоренца
- г) Метод Кахена

12. Який показник використовується для оцінки рівня бідності в країні?

- а) Середньорічний дохід на душу населення
- б) Індекс Гіні
- в) Відсоток населення, що живе за межею бідності
- г) Коефіцієнт Джині

13. Що визначається за допомогою коефіцієнта Лоренца?

- а) Структура доходів населення
- б) Рівень бідності
- в) Ступінь нерівності доходів
- г) Середньорічний дохід на душу населення

14. Який метод дозволяє визначити відсоткове співвідношення доходів населення від різних джерел?

- а) Метод середнього доходу
- б) Метод кошторисування
- в) Метод Лоренца
- г) Метод структурного аналізу

15. Як називається коефіцієнт, що характеризує ступінь відхилення розподілу доходів від рівного?

- а) Коефіцієнт еластичності
- б) Коефіцієнт Гіні
- в) Коефіцієнт Кахена
- г) Коефіцієнт Лоренца

Задачі

Задача на аналіз рівня бідності:

Порівняти рівень бідності в країні А та країні В за останні 5 років. Дані про кількість осіб, які живуть за межею бідності, подані у таблиці.

Рік	Країна А	Країна В
2016	15%	10%
2017	12%	11%
2018	11%	9%
2019	13%	12%
2020	10%	11%

Розрахувати середнє значення рівня бідності для кожної країни за останні 5 років і порівняти їх.

Задача на аналіз динаміки доходів населення: Провести аналіз динаміки середньомісячного доходу населення в Україні з 2010 по 2020 рік. Дані наведені у таблиці.

Рік	Середній дохід, грн
2010	3000
2011	3200
2012	3500
2013	3800
2014	4000
2015	4200
2016	4300

2017	4400
2018	4500
2019	4600
2020	4700

Побудувати графік динаміки середньомісячного доходу населення в Україні та проаналізувати його зміни за вказаний період.

Задача на розрахунок коефіцієнта еластичності доходу:
 Розрахувати коефіцієнт еластичності доходу для товару X з використанням наступних даних: зміна витрат на товар X зросла на 20%, а зміна кількості куплених одиниць товару збільшилася на 15%. Використовуючи формулу коефіцієнта еластичності, розрахувати відповідне значення для даної ситуації.

Задача про визначення диференціації доходів:
 Розрахувати коефіцієнт диференціації доходів населення в місті за показниками середнього місячного доходу для двох різних районів: центрального та спального. Дані наведені у таблиці.

Район	Середній дохід, грн
Центральний	8000
Спальний	6000

Розрахувати відношення середнього доходу в центральному районі до середнього доходу в спальному районі і порівняти їхню диференціацію.

Задача на аналіз гендерної нерівності: Порівняти середній дохід чоловіків та жінок в певній країні за останній

рік. Дані наведені у таблиці.

Група	Середній дохід, грн
Чоловіки	9000
Жінки	7500

Розрахувати рівень гендерної нерівності шляхом порівняння середнього доходу чоловіків та жінок у відсотках або в абсолютних значеннях.

Задача на вплив зміни доходів на попит: Розрахувати, як зміна середньомісячного доходу населення на 10% вплине на попит на товари побутового вжитку, які мають коефіцієнт еластичності за доходом 0.8. Використовуючи формулу для розрахунку еластичності попиту, знайдіть наскільки зміниться попит на товари побутового вжитку за умови зміни доходу населення.

Задача на аналіз тенденцій доходів: Дослідити тенденції зміни середньомісячного доходу населення за останні 10 років і зробити прогноз на наступні 5 років. Використовуючи аналіз часових рядів, побудуйте графік динаміки доходів за останні роки і на його основі зробіть прогноз на майбутній період.

Задача на визначення структури доходів: Розрахувати відсоткове співвідношення доходів від зарплати, бізнесу та інших джерел у загальній структурі доходів населення в місті. Для цього визначте суму доходів з кожного джерела та порівняйте їх з загальною сумою доходів, щоб отримати відсоткове співвідношення.

Задача на аналіз впливу податків на доходи: Провести аналіз впливу зміни податкової ставки на доходи населення.

Дані про зміну податкової ставки та зміну середньомісячного доходу наведені у таблиці.

Рік	Податкова ставка, %	Середній дохід, грн
2016	15	5000
2017	20	4800
2018	18	5200
2019	16	5500
2020	14	5600

Проаналізуйте кореляцію між зміною податкової ставки та середнім доходом населення та зробіть висновки про їхній взаємозв'язок.

Тема 8. ІНКЛЮЗИВНИЙ РИНОК ПРАЦІ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНОЇ РІВНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Питання для теоретичної підготовки

- 8.1. Змістова характеристика розвитку ринку праці
- 8.2. Концептуальні засади регулювання та розвитку ринку праці
- 8.3. Методичні підходи до аналізу розвитку ринку праці

Контрольні питання

1. Звідки походить термін «інклюзивний ринок праці» і які його основні характеристики?
2. Які соціальні та економічні переваги приносить інклюзивний ринок праці?
3. Які основні тенденції розвитку ринку праці можна виокремити в сучасному світі?

4. Які концептуальні підходи використовуються для регулювання інклюзивного ринку праці?

5. Які методичні підходи можна використовувати для аналізу розвитку ринку праці?

6. Які основні виклики стоять перед інклюзивним ринком праці в сучасному суспільстві?

7. Які стратегії можна використовувати для підвищення інклюзивності ринку праці?

8. Які можливості існують для зменшення нерівності на ринку праці між різними соціальними групами?

9. Які ініціативи вже успішно реалізовано для підтримки інклюзивного ринку праці у вашій країні або регіоні?

10. Які потенційні переваги може мати суспільство внаслідок реалізації політик, спрямованих на розвиток інклюзивного ринку праці?

Тестові завдання

1. *Що розуміється під інклюзивним ринком праці?*

a) Ринок праці, де працевлаштування доступне лише окремим соціальним групам.

b) Ринок праці, що забезпечує рівні можливості зайнятості для всіх груп населення.

c) Ринок праці, де працевлаштування відбувається за допомогою особистих зв'язків та контактів.

d) Ринок праці, на якому заборонено певні види робіт.

2. *Які фактори визначають інклюзивність ринку праці?*

a) Тільки рівень освіти.

b) Стать, вік та місце проживання.

c) Рівність у доступі до можливостей зайнятості та розвитку кар'єри.

d) Лише фінансові доходи.

3. *Які основні тенденції розвитку ринку праці можна виокремити?*

- a) Зменшення нерівності та забезпечення рівних умов для всіх.
- b) Збільшення безробіття і погіршення умов праці.
- c) Монополізація ринку праці лише певними корпораціями.
- d) Обмеження доступу до праці для певних соціальних груп.

4. *Які концептуальні засади регулювання інклюзивного ринку праці?*

- a) Виключення певних соціальних груп з ринку праці.
- b) Заборона праці певних професій.
- c) Створення рівних умов для всіх на ринку праці.
- d) Сприяння лише великим компаніям на ринку праці.

5. *Які методичні підходи використовуються для аналізу розвитку ринку праці?*

- a) Аналіз статистичних даних та трендів.
- b) Інтуїтивний підхід без аналізу даних.
- c) Прогнозування на основі випадкових факторів.
- d) Використання релігійних текстів для прогнозування ринку праці.

б. *Які основні переваги інклюзивного ринку праці?*

- a) Збільшення нерівності та економічна депривація.
- b) Забезпечення рівних умов для всіх груп населення.
- c) Зниження можливостей для розвитку кар'єри.
- d) Обмеження доступу до робочих місць для певних соціальних груп.

7. *Які соціальні та економічні наслідки можуть виникнути внаслідок нерівності на ринку праці?*

- a) Зростання економічного добробуту для всіх.
- b) Збільшення відчуття справедливості та рівності.
- c) Погіршення якості життя та збільшення соціальних конфліктів.
- d) Забезпечення рівних можливостей для всіх.

8. *Які стратегії можна розробити для забезпечення доступу до освіти та навчання, що сприяють інклюзивному ринку праці?*

- a) Заборона освіти для певних соціальних груп.
- b) Розробка програм підтримки для уразливих груп населення.
- c) Обмеження доступу до вищої освіти.
- d) Ігнорування проблеми нерівності у доступі до освіти.

9. *Які можливості існують для покращення доступності ринку праці для людей з обмеженими можливостями та інших уразливих груп?*

- a) Збільшення бар'єрів для вступу на ринок праці для цих груп.
- b) Використання дискримінації у наймі на роботу.
- c) Заборона праці для певних категорій людей.
- d) Створення програм та ініціатив, спрямованих на підтримку інклюзивності.

10. *Які впливи мають політичні та правові рамки на розвиток інклюзивного ринку праці?*

- a) Заборона праці для певних соціальних груп.
- b) Розробка ефективних антидискримінаційних законів та політик.
- c) Ігнорування проблеми соціальної рівності на ринку

праці.

d) Використання лише політичних контактів для працевлаштування.

Задачі

Приклад розв'язування задачі: У країні X кількість людей, які мають доступ до роботи за професією за вибором, становить 750 тисяч осіб, а загальна кількість населення - 1 мільйон осіб. Обчисліть індекс інклюзивності ринку праці у відсотках.

Розв'язування: Індекс інклюзивності ринку праці обчислюється за формулою: Індекс інклюзивності=Кількість людей з доступом до роботи/Загальна кількість населення×100%

Підставимо дані:
Індекс інклюзивності=750000/1000000×100%=75%

Отже, індекс інклюзивності ринку праці для країни X становить 75%.

Задача 1: Обчисліть індекс інклюзивності ринку праці для країни X, якщо кількість людей, які мають доступ до роботи за професією за вибором, становить 750 тисяч осіб, а загальне населення країни складає 1 мільйон осіб. Індекс інклюзивності обчислюється за формулою:

Індекс інклюзивності =
Кількість людей з доступом до роботи /
Загальна кількість населення ×100%

Задача 2:

Скільки років потрібно для досягнення стабільної інклюзивності на ринку праці, якщо за останні п'ять років

кількість осіб з доступом до роботи зросла на 10% щорічно?

Задача 3: Порівняйте структуру зайнятості в міських та сільських районах країни за останні 10 років та визначте, чи є різниця у рівні інклюзивності.

Задача 4: Які економічні та соціальні наслідки може мати збільшення безробіття серед молоді для інклюзивного ринку праці?

Задача 5: Сформулюйте план дій для уряду країни з метою підвищення інклюзивності ринку праці.

Задача 6: Проаналізуйте ефективність заходів, вжитих урядом країни для підтримки інклюзивного ринку праці за останні 5 років.

Задача 7: Розробіть програму підтримки підприємств, спрямовану на створення робочих місць для людей з обмеженими можливостями.

Задача 8: Обчисліть показники безробіття серед різних соціальних груп у країні та визначте, які групи потребують найбільшої уваги у рамках політики створення інклюзивного ринку праці.

Задача 9: Вивчіть дослідження про ефективність програми підтримки зайнятості для молоді в країні X та запропонуйте можливі шляхи її покращення.

Задача 10: Розробіть інформаційну кампанію з метою підвищення освіченості громадськості щодо важливості інклюзивного ринку праці та переваг, які він може принести суспільству.

Тема 9. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА У ПІДТРИМЦІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА РІВНОСТІ

Питання для теоретичної підготовки

9.1. Моделі соціальної політики: еволюція від патерналізму до ринкового забезпечення інклюзивності

9.2. Концепція соціальної політики та її стратегічні напрями для підтримки інклюзивної економіки

9.3. Кадрове забезпечення виконання соціальної політики

9.4. Особливості розвитку соціальної політики в Україні

Контрольні питання

1. Поясніть, що таке інклюзивна економіка та яку роль вона відіграє в сучасному суспільстві.

2. Назвіть основні моделі соціальної політики та опишіть їхні особливості.

3. Які основні стратегічні напрями соціальної політики спрямовані на підтримку інклюзивної економіки?

4. Визначте поняття "кадрове забезпечення виконання соціальної політики» та назвіть ключові аспекти, які слід враховувати при його організації.

5. Які основні виклики стоять перед соціальною політикою в Україні, щодо підтримки інклюзивної економіки?

6. Які можливості інклюзивної економіки можуть бути використані для забезпечення рівних можливостей для всіх груп населення?

7. Обговоріть вплив різних моделей соціальної політики на рівень інклюзивності економіки в різних країнах.

8. Які переваги та недоліки ринкового підходу до забезпечення інклюзивності економіки порівняно з патерналістським підходом?

9. Які критерії можна використовувати для оцінки ефективності соціальної політики в контексті підтримки інклюзивної економіки?

10. Обговоріть роль громадських організацій та міжнародних партнерів у підтримці інклюзивної економіки через соціальну політику.

Тестові завдання

1. Яка роль соціальної політики в суспільстві?

- a) Підтримка еліт;
- b) Забезпечення взаємодопомоги у суспільстві;
- c) Стимулювання конкуренції;
- d) Пропаганда політичних ідей.

2. Які стратегічні напрями соціальної політики спрямовані на підтримку інклюзивної економіки?

- a) Зниження податків для багатих;
- b) Розширення доступу до освіти та здоров'я;
- c) Зниження мінімальної заробітної плати;
- d) Підтримка монополій на ринку.

3. Яка модель соціальної політики передбачає акцент на вільному ринку та обмежений втручання держави?

- a) Патерналізм;
- b) Соціалізм;
- c) Лібералізм;
- d) Соціал-демократія.

4. Які проблеми можуть виникнути через нестачу кадрів у соціальній політиці?

- a) Зростання ефективності програм;
- b) Збільшення корупції;
- c) Погіршення якості послуг;
- d) Підвищення соціального статусу.

5. Яка із наведених країн славиться своїм соціальним забезпеченням та гарантованим доступом до медичних послуг?

- a) Країна А;
- b) Країна В;
- c) Країна С;
- d) Країна D.

6. Який із цих принципів не є ключовим для інклюзивної соціальної політики?

- a) Рівні можливості;
- b) Взаємодопомога;
- c) Поширення бідності;
- d) Забезпечення соціальної справедливості.

7. Що включає в себе кадрове забезпечення виконання соціальної політики?

- a) Тільки найм персоналу;
- b) Тільки підготовка кадрів;
- c) Найм, підготовка та управління персоналом;
- d) Інвестиції у кадровий потенціал.

8. Яка з наведених стратегій є характерною для соціальної політики?

- a) Збільшення витрат на військові потреби;
- b) Зниження рівня освіти;
- c) Збільшення мінімальної заробітної плати;
- d) Зменшення доступу до медичних послуг.

9. Які фактори можуть впливати на ефективність соціальної політики?

- a) Гендерна рівність;
- b) Класові розходження;
- c) Корупція;
- d) Усі відповіді вірні

10. Якість реалізації соціальної політики може бути виміряна за допомогою:

- a) Зростання доходів еліти;
- b) Зниження рівня безробіття;
- c) Збільшення кількості релігійних обрядів;
- d) Політичні репресії.

11. Що визначає концепція соціальної політики?

- a) Спосіб вирішення міжетнічних конфліктів;
- b) Сукупність заходів, спрямованих на забезпечення соціального благополуччя;
- c) Систему виконання кримінальних покарань;
- d) Методи міжнародного співробітництва.

12. Який з наведених аспектів не відноситься до особливостей розвитку соціальної політики в Україні?

- a) Демографічні тенденції;
- b) Структура влади;
- c) Історичні традиції;
- d) Рівень розвитку індустріалізації.

13. Які фактори можуть впливати на кадрове забезпечення виконання соціальної політики?

- a) Бюджетні обмеження;
- b) Політична нестабільність;

-
- c) Рівень професійної підготовки кадрів;
 - d) Усі вищезазначені.

14. Яка стратегія соціальної політики спрямована на забезпечення рівних можливостей для всіх груп населення?

- a) Відхід від соціалізму;
- b) Зміцнення корпоративних інтересів;
- c) Розвиток інклюзивної політики;
- d) Збільшення бар'єрів для вступу до вищих навчальних закладів.

15. Які міжнародні організації можуть мати вплив на розвиток соціальної політики?

- a) Світовий банк;
- b) Організація забезпечення безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ);
- c) Всесвітня організація здоров'я;
- d) Усі вищезазначені.

Задачі та практичні завдання

Задача. Розрахунок ефективності соціальної програми: Умова: У країні X запроваджується програма підтримки матерів-одиначок шляхом надання щомісячної фінансової допомоги в розмірі 500 одиниць валюти на дитину. За перший рік програми було виплачено 10 000 000 одиниць валюти. Знайдіть середню кількість матерів-одиначок, які скористалися програмою за цей період. Чи варто продовжувати програму наступного року?

Приклад розв'язування: Спочатку знайдемо кількість матерів-одиначок, які скористалися програмою за перший рік.

Для цього розділимо суму виплат на розмір щомісячної допомоги:

Кількість матерів=Сума виплат/Розмір допомоги= $10,000,000/500=20,000$.

Отже, за перший рік програмою скористалося 20 000 матерів-одиначок. Щоб визначити, чи варто продовжувати програму наступного року, необхідно проаналізувати її ефективність та вплив на суспільство, зокрема на підтримку інклюзивної економіки та рівності. Такий аналіз може включати оцінку соціальних показників, економічних вигод для сімей та впливу на соціальну стабільність.

Задача. Оцінка впливу соціальної політики на рівень бідності: Умова: Дослідження виявило, що завдяки впровадженню нової соціальної програми у країні Y рівень бідності серед дітей знизився на 15% протягом останніх трьох років. Обчисліть кількість дітей, які були підтримані цією програмою, якщо загальна кількість дітей у країні становить 2 000 000. Чи вдалося досягти мети програми?

Задача. Порівняльний аналіз ефективності моделей соціальної політики: Умова: Проведено аналіз ефективності двох різних моделей соціальної політики у країнах Z і W. Виявлено, що в країні Z, де діє патерналістська модель, кількість людей, які перебувають у бідності, зменшилася на 20% за останні п'ять років, тоді як у країні W, де діє ринкова модель, зменшення склало лише 10%. Обчисліть різницю в кількості людей, які вийшли з бідності у кожній з цих країн за вказаний період.

Задача. Аналіз ефективності кадрового забезпечення виконання соціальної політики: Умова: Уряд країни V аналізує ефективність своєї соціальної служби за останній рік.

У результаті дослідження виявлено, що через нестачу кваліфікованих працівників було пропущено виконання 20% запланованих соціальних програм. Обчисліть кількість програм, які були не виконані через цей недолік, якщо загальна кількість програм становила 100 за цей період. Які пропозиції ви можете запропонувати для вирішення цієї проблеми?

Задача. Аналіз особливостей розвитку соціальної політики в Україні: Умова: Проведіть аналіз особливостей розвитку соціальної політики в Україні за останні десять років. Визначте основні досягнення та проблеми цього періоду. Які стратегії можна запропонувати для підвищення ефективності соціальної політики в майбутньому?

Задача. Оцінка впливу соціальної політики на зменшення безробіття: Умова: Введення соціальної програми в країні А дозволило зменшити безробіття на 2% за останній рік. Якщо загальна кількість безробітних становить 500 000 осіб, обчисліть кількість людей, які знайшли роботу завдяки цій програмі.

Задача. Порівняльний аналіз ефективності різних соціальних програм: Умова: В країнах В і С були введені дві різні соціальні програми. Перша програма в країні В дозволила зменшити кількість осіб, які перебувають у бідності, на 25%, а друга програма в країні С - на 20%. Яка програма є більш ефективною, якщо в країні В загальна кількість осіб, які перебувають у бідності, складає 1 000 000 осіб, а в країні С - 800 000 осіб?

Задача. Аналіз впливу соціальної політики на демографічні показники: Умова: У країні D за останні роки спостерігається зростання середньої тривалості життя та зниження рівня смертності серед дітей. Як це може бути пов'язано зі впровадженням соціальних програм? Зробіть висновки на основі аналізу цих тенденцій.

Задача. Аналіз ефективності використання бюджетних коштів на соціальні програми: Умова: У країні E за останній рік виділено 20% бюджету на реалізацію

соціальних програм. Якщо загальний обсяг бюджету складає 100 мільйонів одиниць валюти, обчисліть суму, яка була спрямована на ці цілі. Оцініть ефективність цього виділення грошових коштів.

Задача. Оцінка впливу соціальної політики на розвиток громадського сектору: Умова: Протягом останніх років в країні F активно розвивається громадський сектор, що відображається у зростанні кількості неприбуткових організацій та волонтерських ініціатив. Проаналізуйте, як соціальна політика сприяє цьому розвитку та який вплив він має на суспільство в цілому.

Тема 10. СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

Питання для теоретичної підготовки

10.1. Роль соціального захисту в умовах ринкової економіки та інклюзивного розвитку

10.2. Соціальний захист для економічно активного населення: механізми підтримки інклюзивності

10.3. Форми захисту соціально вразливих верств населення в контексті інклюзивної економіки

Контрольні питання

1. Які основні аспекти включає в себе система соціального захисту населення?

2. Які виклики ставить перед собою система соціального захисту в умовах інклюзивної економіки?

3. Назвіть приклади механізмів підтримки інклюзивності для економічно активного населення.

4. Які можуть бути наслідки недостатнього соціального захисту для розвитку інклюзивної економіки?

5. Які основні групи соціально вразливого населення існують у вашій країні?

6. Які форми захисту надаються соціально вразливим верствам населення в контексті інклюзивної економіки?

7. Які стратегії можна використовувати для забезпечення ефективного функціонування системи соціального захисту в умовах інклюзивної економіки?

8. Які фактори впливають на ефективність механізмів соціального захисту?

9. Які переваги може мати суспільство від інклюзивної економіки з точки зору соціального захисту?

10. Які стратегії можна впроваджувати для забезпечення інклюзії соціально вразливих груп у механізми соціального захисту?

Тестові завдання

1. *Яка основна мета системи соціального захисту?*

- a) Забезпечення конкурентоспроможності економіки.
- b) Забезпечення рівних можливостей для всіх груп населення.
- c) Максимізація прибутковості корпорацій.
- d) Розширення податкових виплат.

2. *Що означає термін "інклюзивна економіка"?*

- a) Економіка, яка включає в себе всі галузі промисловості.
- b) Економіка, яка спрямована на забезпечення зростання лише для економічно активного населення.
- c) Економіка, яка сприяє включенню всіх груп населення у соціально-економічний процес.
- d) Економіка, яка ігнорує соціальні аспекти розвитку.

3. *Яка група населення зазвичай потребує особливої уваги в системі соціального захисту?*

- a) Лише молодь.
- b) Лише пенсіонери.
- c) Соціально вразливі групи, такі як люди з інвалідністю та малозабезпечені сім'ї.
- d) Економічно активне населення.

-
4. *Який інструмент може бути використаний для забезпечення соціального захисту в умовах інклюзивної економіки?*
- a) Виключення соціальних програм.
 - b) Податкові пільги для великих корпорацій.
 - c) Посилення регулювання на ринку праці.
 - d) Соціальні програми підтримки для малозабезпечених та вразливих груп.
5. *Якість життя інвалідів зазвичай залежить від:*
- a) Рівня їхньої освіти.
 - b) Рівня підтримки та доступу до послуг.
 - c) Кількості грошей, які вони заробляють.
 - d) Учасі у політичному процесі.
6. *Які стратегії можуть бути використані для підтримки економічно активного населення в системі соціального захисту?*
- a) Зменшення доступу до освіти та охорони здоров'я.
 - b) Стимулювання підприємництва та розвитку малого бізнесу.
 - c) Посилення податкового тягару для роботодавців.
 - d) Збільшення вікового пільгового віку для отримання пенсії.
7. *Якість життя малозабезпечених сімей може бути покращена за допомогою:*
- a) Збільшення податків для цих сімей.
 - b) Зменшення доступу до освіти та медичних послуг.
 - c) Соціальних програм підтримки та розвитку громад.
 - d) Відсутність будь-яких заходів з покращення їхнього становища.
8. *Які ризики можуть виникнути при недостатньому соціальному захисті в умовах інклюзивної економіки?*
- a) Зниження рівня бідності та нерівності.
 - b) Зростання рівня соціальної включеності.
 - c) Збільшення доступу до освіти та медичних послуг.

d) Поглиблення відчуття соціальної справедливості.

9. *Які фактори можуть впливати на ефективність системи соціального захисту?*

- a) Економічний зріст.
- b) Рівень розуміння та підтримки громадськістю.
- c) Політичні та соціокультурні чинники.
- d) Всі вищезазначені варіанти.

10. *Яка роль держави в системі соціального захисту?*

- a) Мінімізувати соціальні виплати.
- b) Забезпечувати ефективну реалізацію програм соціального захисту та гарантувати доступ до них для всіх громадян.
- c) Стимулювати зростання соціальних нерівностей.
- d) Здійснювати контроль за особистими фінансами громадян.

11. *Які заходи можуть бути вжиті для запобігання дискримінації на ринку праці?*

- a) Заборона участі у ринковій діяльності.
- b) Розширення соціальних послуг лише для економічно активних груп.
- c) Встановлення правових гарантій та підтримка антидискримінаційних програм.
- d) Збільшення податків для груп, що стикаються з дискримінацією.

12. *Які можливості надає інклюзивна економіка для соціального захисту?*

- a) Зменшення доступу до соціальних послуг.
- b) Розвиток інноваційних підходів до підтримки соціально вразливих груп.
- c) Збільшення нерівності у розподілі доходів.
- d) Зменшення фінансування програм соціального захисту.

13. *Які можуть бути наслідки недостатнього соціального захисту для інклюзивної економіки?*

-
- a) Зниження рівня бідності та нерівності.
 - b) Зростання соціальної включеності.
 - c) Збільшення соціальних прогалів.
 - d) Підвищення рівня соціальної справедливості.

14. Які фактори можуть стати перешкодою для розвитку ефективної системи соціального захисту?

- a) Забезпечення рівних можливостей для всіх груп населення.
- b) Відсутність підтримки соціальних програм з боку держави.
- c) Сприятливі економічні умови.
- d) Висока рівень громадської свідомості та підтримки.

15. Якість життя інвалідів може бути покращена за рахунок:

- a) Зниження доступу до соціальних послуг.
- b) Зменшення державного фінансування програм підтримки.
- c) Забезпечення доступу до інфраструктури та послуг для осіб з обмеженими можливостями.
- d) Відсутність будь-яких заходів соціального захисту.

Ситуаційні задачі

Ситуаційна задача 1. Ви аналізуєте систему соціального захисту вашої країни і виявляєте, що деякі соціально вразливі групи, наприклад, люди з інвалідністю, не отримують необхідну підтримку. Які стратегії ви запропонуєте для покращення ситуації?

Ситуаційна задача 2. У вашому регіоні багато молодих людей залишаються безробітними через низьку економічну активність у сільських районах. Які програми соціального захисту ви б рекомендували для стимулювання їх працевлаштування та підтримки?

Ситуаційна задача 3. Ви працюєте у громадській організації, яка займається проблемами мігрантів. Які

конкретні заходи ви запропонуєте для забезпечення соціального захисту цієї групи, особливо у контексті інклюзивної економіки?

Ситуаційна задача 4. У вашому місті багато безпритульних людей, серед яких є інваліди та люди похилого віку. Які механізми соціального захисту ви запропонуєте для вирішення цієї проблеми?

Ситуаційна задача 5. Ви керівник державного відділу соціального захисту і вам доручено розробити нову програму для підтримки малозабезпечених сімей у місті. Які основні складові цієї програми та як ви забезпечите її ефективне впровадження?

Ситуаційна задача 6. Ваша компанія планує розширення бізнесу, але виникає питання щодо соціальної відповідальності. Які заходи соціального захисту ви запропонуєте для забезпечення сталого розвитку вашого підприємства?

Ситуаційна задача 7. У вашій країні велика кількість людей, які зазнають дискримінації на ринку праці через їхню національність чи статеву орієнтацію. Як ви боротиметесь із цією проблемою через систему соціального захисту?

Ситуаційна задача 8. Ви експерт з питань громадянських прав і вам доручено провести аналіз законодавства вашої країни щодо захисту прав осіб з інвалідністю. Які недоліки ви виявите та які рекомендації надаєте для його удосконалення?

Ситуаційна задача 9. Ви керівник регіонального відділення державного агентства зайнятості та стикаєтеся з проблемою низького рівня зайнятості серед молоді. Які програми та заходи ви запровадите для стимулювання працевлаштування молоді та їхньої соціальної інтеграції?

Ситуаційна задача 10. У вашому регіоні зростає кількість пенсіонерів, які мають низький рівень пенсійного забезпечення. Які заходи соціального захисту ви рекомендуєте для підвищення їхнього благополуччя та якості життя?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

Базова (основна)

1. Безпека сталого розвитку регіонів та територіальних громад України на засадах інклюзивного зростання [Текст] : монографія / Наталія Володимирівна Павліха, Ірина Олександрівна Цимбалюк, Наталія Леонідівна Хомюк, Максим Володимирович Войчук, Анастасія Юрійвна Савчук, Владислав Вікторович Коломечюк, Сергій Миколайович Цимбалюк. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 514с. ISBN 978-966-940-430-5
2. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Уніга О. В., Коцан Л. М., Савчук А. Ю. Економіка добробуту: регулювання доходів населення та розвиток ринку праці [Текст] : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 212 с.
3. Павліха Н., Цимбалюк І., Уніга О. Розвиток та регулювання ринку праці прикордонного регіону [Текст] : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 223 с. ISBN 978-966-940-195-3
4. Опішняк С.О. Міжнародні соціальні стандарти: порівняльно-правовий аналіз. Право і суспільство. 2020. №2. Частина 2. Ст. 58-63
5. Цимбалюк І. О. Інклюзивний розвиток регіону в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 335 с.
6. Цимбалюк І. О. Інституції та інструменти інклюзивного розвитку ЄС: досвід і перспективи для України. *EUROPEAN PERSPECTIVE: сучасні виклики та можливості для України* [Текст] : кол. моногр. / І. О. Цимбалюк, Д. І. Олійник, С. А. Кошкаров, [та ін.] ; за заг. ред.: Н. В. Павліхи, упорядкування І. О. Цимбалюк. Луцьк : ВежаДрук, 2024. 306 с. Розділ 1.1. С. 8-28.
7. Цимбалюк І. О. Інклюзивна економіка: шлях до соціальної рівності та економічного розвитку [Текст] : монографія / Ірина Олександрівна Цимбалюк, Наталія Володимирівна Павліха. – Луцьк : Вежа-Друк, 2023. – 320 с.

8. Цимбалюк Ірина Фіскальний простір інклюзивного розвитку регіону в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Ірина Олександрівна Цимбалюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2022. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 8,65 Мб.

9. Цимбалюк І. О. Інклюзивний розвиток регіону в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 340 с.

Допоміжна

1. Аджемоглу Д., Робинсон Д. Почему одни страны богатые, а другие бедные. Происхождение власти, процветания и нищеты. Москва, АСТ, 2015. 693 с.

2. Мельник М. І. Щеглюк С.Д., Лещух І.В., Яремчук Р.Є. Інклюзивний вимір розвитку міст – центрів ділової активності України: тенденції та перспективи : наукова доповідь / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. редактор М.І. Мельник. Львів, 2019. 55 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: <http://ird.gov.ua/irdp/p20190301.pdf>

3. Павліха Н.В. Стратегічне єврорегіональне співробітництво: основа для активізації зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності в Україні [Текст] : монографія / Наталія Володимирівна Павліха, Олена Зіновіївна Зелінська, Ірина Олександрівна Цимбалюк. – Луцьк : ВежаДрук, 2023. – 432 с. ISBN 978-966-940-517-3

4. Долиняк Ю. О., Павліха Н. В., Цимбалюк І. О. Особливості та перспективи розвитку ринків освітніх послуг в Україні. *Університет і місто: стратегії та практики взаємодії: колективна монографія* / за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекіної, Олега Лагоднюка. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2022. 340 с. С. 202-236. ISBN 978-617-8041-17-5

5. Долиняк Ю. О., Павліха Н. В., Цимбалюк І. О. Ринок

освітніх послуг в умовах європейської інтеграції: ретроспективний аналіз і напрями розвитку: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 232с. ISBN 978-966-940-438-1

6. Інноваційні форми євро регіонального співробітництва: концептуальні засади та механізми активізації: монографія / Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Корнелюк О. А., Петришина Ю. В. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 214 с.

7. Цимбалюк Ірина, Павліха Наталія, Цимбалюк Сергій Сталий розвиток спортивно-оздоровчої сфери регіону заради миру та безпеки: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 252 с.

8. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Савчук А. Ю. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України [Текст] : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 208 с. ISBN 978-966-940-426-8

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики. Офіційний сайт. URL:

http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/oet/oet_u/oet0719_u.htm

2. Децентралізація: Офіційний веб-сайт проекту. URL: <http://decentralization.gov.ua>

3. Казначейська служба України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>

4. Організація економічного співробітництва та розвитку. Офіційний веб-сайт. URL: www.oecd.org/gov/regional-policy/regionaldevelopment.htm

5. OECD. Inclusive Growth. Global forum on Development, 2019. URL: <https://www.oecd.org/inclusive-growth/#introduction>

6. The Inclusive Growth and Development Report 2017. URL: www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2017.pdf

7. The Statistics Portal. URL: <http://www.statista.com/statistics/222286/online-banking-penetration-in-leading-european-countries/>

Навчально-методичне видання

Цимбалюк Ірина Олександрівна.

Інклюзивна економіка

Методичні рекомендації до практичних занять

Друкується в авторській редакції

Формат 60×84/16. Обсяг 3,01 ум. друк. арк., 2,21 обл.-
вид. арк.

